1. Inleiding

1.1 Inleiding

Rijkswaterstaat, provincie Gelderland en Staatsbosbeheer werken aan plannen voor herinrichting van de Uiterwaarden van Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH). Onder andere door de aanleg van een aantal meestromende nevengeulen en een andere manier van terreinbeheer zal nieuwe natuur ontstaan die invulling geeft aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), Natura 20000, Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG) gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit en het vergroten van de biodiversiteit.

Van donderdag 9 september 2021 tot en met woensdag 20 oktober 2021 heeft het Voorontwerp Bestemmingsplan (VOBP) 'Buitengebied Herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden' en de bijbehorende concept MER (Milieu Effect Rapportage) met onderzoeken voor eenieder ter inzage gelegen in het gemeentehuis van Maasdriel. Tevens zijn de documenten digitaal raadpleegbaar en beschikbaar gesteld via de landelijke informatievoorziening http://www.ruimtelijkeplannen.nl. Op 30 september 2021 hebben de initiatiefnemers een informatiebijeenkomst gehouden waarin de plannen zijn toegelicht en individuele vragen zijn beantwoord. Tijdens bovengenoemde periode is iedereen in de gelegenheid gesteld om een reactie in te dienen.

Tijdens de inspraakperiode zijn er 5 vooroverlegreacties en 3 inspraakreacties ingediend. Alle ontvangen reacties zijn door de gemeente beoordeeld en in behandeling genomen.

In voorliggende nota zijn de ingediende reacties integraal beoordeeld, samengevat en voorzien van een reactie. Gezien de inhoudelijke aard van een aantal reacties, en de samenhang tussen de verschillende procedures die doorlopen worden (wat wordt waar geborgd), is de beantwoording op een aantal onderdelen in afstemming met de initiatiefnemer uitgewerkt.

1.2 Leeswijzer

Deze Nota bevat de volgende hoofdstukken:

In hoofdstuk 2 worden de algemene onderwerpen uit de inspraakreacties die door meerdere indieners naar voren zijn gebracht van een reactie door het bevoegd gezag voorzien. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de afzonderlijke beantwoording. Per paragraaf wordt gestart met een samenvatting van de betreffende inspraakreactie, gevolgd door de gemeentelijke beantwoording en een nadere toelichting hierop. Bij de samenvatting van de reactie is ten aanzien van elk argument dat wordt ingebracht een beantwoording gegeven. In Hoofdstuk 4 wordt een overzicht gegeven van de overige wijzigingen van het ontwerp bestemmingsplan ten opzichte van het voorontwerp bestemmingsplan zoals dit ter inzage heeft gelegen. Deze wijzigingen leiden tot een optimalisatie van het bestemmingsplan.

2. Algemene beantwoording van de inspraakreacties

In de inspraakreacties komt een aantal thema's meerdere malen terug. Daarom is in deze paragraaf een algemene reactie op een aantal onderdelen gegeven, voorafgaand aan de individuele beantwoording.

2.1 Doelen en eindbeeld

Verschillende insprekers vragen aandacht voor een sterkere focus op een bepaald thema (zoals mogelijkheden voor recreatie of landschap). In het plangebied spelen verschillende doelen, beleidsambities, belangen en wensen, zoals weergegeven in , onder andere KRW, Natura 2000, GNN en NURG. Bij de totstandkoming van het ontwerp is steeds een evenwicht gezocht tussen de doelen en alle belangen zoals onder andere landschappelijke (cultuurhistorische) belangen, rivierkundige, hydrologische en ecologische doelen. Deze zijn integraal meegewogen en hebben geleid tot een afgewogen totaal ontwerp voor het hele gebied: het Definitief Ontwerp 2.1 (DO2.1). Een sterkere focus op het ene thema leidt tot mogelijke conflicten met andere belangen. Met het thans voorliggende ontwerp is in de ogen van de gemeente een uitgebalanceerde verhouding tussen de diverse belangen en ambities tot stand gekomen.

2.2 Recreatie en toegankelijkheid

Diverse insprekers hebben vragen of opmerkingen bij het thema recreatie ingebracht. Daarbij willen sommige insprekers meer recreatieve voorzieningen, anderen juist minder. Het belangrijkste uitgangpunt in de planvorming is dat de uiterwaarden worden omgevormd tot natuurgebied. De natuurfunctie met openheid, rust en ruimte (struinen) prevaleert boven de intensievere recreatieve functies. Het terrein blijft openbaar toegankelijk en extensieve recreatie (struinen door het gebied) blijft mogelijk en toegestaan maar alleen indien dit de natuurfunctie niet schaadt. Daarom worden er geen recreatieve voorzieningen zoals verharde fietsroutes, bankjes of grootschalige parkeervoorzieningen in het gebied aangelegd. Om ongewenste toegang met bijvoorbeeld quads tegen te gaan wordt het hele gebied uitgerasterd en voorzien van toegangspoorten. Bij de entrees komen overstapjes en klaphekjes om het gebied te betreden en van daaruit door de uiterwaarden te struinen. Om voldoende 'ommetjes' (ook vanuit de dorpen) te kunnen maken en de bereikbaarheid van de Waal te borgen, zijn alle nevengeulen voorzien van oversteken. Op een aantal locaties is een beperkt aantal parkeerplaatsen voorzien. Dit is gedaan om parkeren te faciliteren op toegangsplekken voor het gebied en om overlast door wildparkeren te vermijden. De uiterwaarden zijn momenteel ook reeds toegankelijk om te wandelen. Vanwege de aanpassingen in het gebied wordt geen extra verkeersaantrekkende werking voorzien.

2.3 Schade aan eigendommen

Een aantal insprekers geeft aan schade aan hun eigendommen te verwachten. In dit kader wordt benadrukt dat de herinrichtingsplannen enkel betrekking hebben op gronden die in eigendom zijn van de initiatiefnemers (Rijkswaterstaat, provincie Gelderland en Staatsbosbeheer). Bestaande landbouwpercelen van derden blijven hun functie behouden. Indien partijen van mening zijn dat zij als gevolg van de bestemmingsplanherziening in een planologisch nadeliger positie terecht komen, dan kan na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan een onderbouwd verzoek tot planschadevergoeding worden ingediend bij het College van Burgemeester en Wethouders van Maasdriel, waar de schade wordt geleden.

Planschade is de financiële schade die het gevolg is van een planologische maatregel. De schade die uit een planologische maatregel voortvloeit kan bestaan uit de waardevermindering van onroerende zaken, bijvoorbeeld als gevolg van de beperking van het woongenot of als gevolg van een belemmerde bereikbaarheid. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) regelt in artikel 6.1 dat een belanghebbende onder bepaalde voorwaarden en beperkingen recht kan doen gelden op tegemoetkoming in de schade als gevolg van een planologische maatregel. Een planschadeverzoek moet binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan worden ingediend. De schade wordt berekend op basis van een vergelijking tussen de oude en nieuwe planologische situatie. Schade die valt binnen het ‘normaal maatschappelijk risico’ komt niet voor vergoeding in aanmerking. Omdat het ontwerpbestemmingsplan vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet in procedure wordt gebracht, blijft deze regeling ingevolge het overgangsrecht, ook na inwerkingtreding van toepassing.

Indien schade tijdens de uitvoering optreedt, kan men contact opnemen met de initiatiefnemers. De omgevingsmanager is hierbij het eerste aanspreekpunt. Contactgegevens worden bij de start van de uitvoering gecommuniceerd.

3. Vooroverlegreacties

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
Liander/Qirion B.V., gedateerd en ingekomen 8 september 2021	Vanuit Liander is aangegeven dat er geen opmerkingen zijn op het plan.	-	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
Gemeente West Betuwe, gedateerd en ingekomen 10 september 2021 (ambtelijke reactie)	Namens de gemeenten West Maas en Waal en Maasdriel afzonderlijk is de gemeente West Betuwe op de hoogte gesteld (toepassing artikel 3.1.1 Bro) van het ter inzage gaan van een tweetal voorontwerpbestemmingsplannen (voor elke gemeente één) voor de toekomstige herinrichting van een 15 kilometer lange buitendijkse zone aan de zuidoever van de Waal. Het gaat hierbij om de bestemmingsplannen Buitengebied herziening 2021 Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden en Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden. De plannen staan ten dienste van de verbetering van de waterkwaliteit (KRW) en de versterking van de natuurwaarden, door onder meer de aanleg van nieuwe natuur in de vorm van meestromende nevengeulen. De plannen leveren een bijdrage aan een mooier, ecologisch waardevoller en recreatief interessanter (struinen e.d.) Rivierengebied waar de gemeente West Betuwe ook onderdeel van uitmaakt. De gemeente West Betuwe ziet gelet op bovenstaande geen aanleiding tot het indienen van een formele vooroverlegreactie. De belangen van de gemeente West	-	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	Betuwe worden niet geschaad, eerder is sprake van een gedeeld belang.		
Stichting “Dorp en Landschap Bommelerwaard” , Gedateerd 3 oktober 2021, ingekomen 7 oktober 2021	De Stichting geeft aan verheugd te zijn over het plan dat nu ter inzage ligt en dat er toegewerkt wordt naar een reeds lang gewenste inrichting van de gebieden. Allereerst wil ze haar waardering uitspreken voor het vele werk dat verricht is, waarbij duidelijk een weg wordt bewandeld waar overheden en organisaties gezamenlijk naar een eindresultaat werken. De richting die gekozen wordt kan op onze instemming rekenen.	Vanwege de opbouw en aard van de inspraakreactie, zijn hier enkel de gemarkeerde 18 opmerkingen samengevat en beantwoord.	
Opm. 1	In een zo groot project komen zoveel belangen, organisaties en processen bijeen dat het niet anders kan dan dat er fricties optreden. De kaders van Rijk en Provincie en Gemeente zijn vanuit de verordeningen duidelijk. De uitvoer is echter lastiger. Zo zien we de praktijk van verstoring, betreding, stroperij, vuilstort en lawaaisporten te veel als verstorende factor in dit smalle gebied en zien we zowel in de inrichting als in de beoogde uitvoering – wat betreft de inzet en coördinatie van begeleiding, informatie en handhaving- het plan te kort schieten. **Opm.1**	Het terrein wordt ingericht en beheerd als natuurgebied waar rust en ruimte voorop staat. De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Het beheer en onderhoud is met de Beheer- en onderhoudsstrategie afdoende geborgd. Er zijn geen recreatieve voorzieningen gepland. Door struinen ontstaan wel struinpaden. Zoals in paragraaf 2.2 is toegelicht, wordt het hele gebied uitgerasterd en voorzien van toegangspoorten. Indien overlast wordt ervaren, wordt verzocht dit te melden bij de terreinbeherende instantie (Rijkswaterstaat/Staatsbosbeheer), waarna handhavend kan worden opgetreden.	De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
Opm. 2	De stichting wil een vraag stellen over het kader waarbinnen de reactie van de stichting en die van vele andere inwoners vallen. Er ligt een bestemmingsplanwijziging voor op basis van een inrichtingsontwerp dat door de MER procedure gaat. de stichting wil graag weten of we vanuit het juiste perspectief handelen met de vraag hoe opmerkingen en zienswijzen uiteindelijk van invloed zijn in formele zin en welke relevantie de bijlages dan hebben. **Opm.2**	De procedure voorziet in een terinzagelegging van het voorontwerp bestemmingsplan. Deze stap is genomen om de omgeving vroegtijdig mee te nemen en te informeren over het plan. Dit is een 'informele' extra procedurestap. Op basis van alle ontvangen reacties wordt overwogen of deze leiden tot planaanpassing. De formele ruimtelijke procedure start met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. Uw reactie wordt als inspraak reactie op het voorontwerp bestemmingsplan meegenomen. Ook op het ontwerp bestemmingsplan kan inspreker indien gewenst een zienswijze indienen	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
Opm. 3	De stichting geeft aan dat in dit plan uitgebreid is ingegaan op allerlei aspecten van archeologie, explosieven etc., maar in de ogen van de stichting schiet het plan te kort om de relatie van mens en landschap nader te preciseren. De stichting mist de leidraad in het plan om de geschiedenis van een gemeenschap die bijna uitsluitend gerelateerd was aan het water (vis, klei en bakstenen) zichtbaar te maken. Dit zou aangevuld dienen te worden. **Opm3**	De landschappelijke ontstaansgeschiedenis is in het MER uitgebreid beschreven. (paragraaf 14.1). Voor wat betreft het onderdeel cultuurhistorie wordt verwezen naar het uitgevoerde onderzoek van [redacted]. Deze zal alsnog als extra bijlage aan de toelichting van het ontwerp bestemmingsplan worden toegevoegd. De daarin genoemde waarden zijn als inspiratie voor de planvorming gehanteerd (zie paragraaf 14.2 van het MER).	Het Rapport cultuurhistorie wordt toegevoegd als extra bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.
Opm. 4	Het landschap als gedeeld historisch archief is dus een algemeen aanvaarde inrichtingsleidraad waar hier natuurlijk de vraag is: " welke laag laten we zien?" Is geomorfologie en de opbouw van het gebied ook niet een deel van het erfgoed? <u>De stichting merkt op dat in haar ogen te weinig studie naar een inhoudelijke richting in het plan is</u>	Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, is bij de totstandkoming van het ontwerp een evenwicht gezocht tussen de verschillende doelen en alle belangen. Naast rivierkundige, hydrologische en ecologische doelen zijn ook landschappelijke en cultuurhistorische waarden hierbij betrokken en afgewogen. Denk hierbij aan het respecteren	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	opgenomen. Het beheer van de gebieden hangt samen met deze keuzes. Vanaf Bato's erf ziet men twee meestromende nevengeulen waarvan de meerwaarde voor waterkwaliteit en ecologie niet ter discussie staan. De vorm echter waarin ze in het plan terecht zijn gekomen zou de stichting graag anders zien. **Opm.4**	van de openheid van het gebied, het benadrukken van aanwezige landschappelijke structuren (oude veerweg) en het positioneren van de geulen op bestaande laagtes in het landschap. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een afgewogen totaal ontwerp voor het hele gebied: het DO2.1. Een sterkere focus op het ene thema leidt mogelijk weer tot conflicten met andere belangen. Met het thans voorliggende ontwerp is een uitgebalanceerde verhouding tussen de diverse belangen en ambities tot stand gekomen.	
Opm. 5	Een belangrijke factor is dat het gebied relatief smal is maar bovendien dat de beleefbaarheid voor een groot deel plaatsvind vanaf de dijk! Meer dan 11 meter hoog. Een uitkijkplaats waar vogelaars, fietsers en wandelaars een uniek panorama beleven met uitzichten van 30 km. of meer. De waterstructuren, de rabatten, de poldertjes, de strangen zijn op die manier buitenmate goed te beleven. **Opm.5**	Beaamd wordt dat vanaf de dijk het open landschap plaatselijk goed waarneembaar is. Daar waar de openheid van het landschap vanaf de dijk waarneembaar is, is getracht dit te handhaven. Dit was voor de initiatiefnemers een van de argumenten bij de bepaling van de locaties waar ooibos wordt gerealiseerd.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
Opm. 6	Voor de eerste geul wil de stichting voorstellen om ter plaatse van de enclave aan de Molendijk het plan aan te passen door de nevengeul de vorm aan te laten nemen van de waterloop zoals deze was tot 1964 of daaromtrent. Zodat op de plaats, of in de buurt van de oude Middenplaat (Varikse plaat) een gebied ontstaat dat ook werkelijk de voorwaarden schept voor de te wensen ecologie. In plaats van een wat saai stroompje herstellen we de vorm die het landschap had vanuit de 19^{e} eeuw:	De keuze voor het traject van deze geul (beginnend bij Bato's erf) is gebaseerd op de historische situatie. Hier lag in het verleden een eiland in de Waal. De geul volgt zo goed mogelijk de voormalige rechtertak van de Waal. De rechteroever van de nevengeul volgt het hele traject de voormalige rivieroever. Het historische eiland wordt weer enigszins zichtbaar in het nieuwe eiland. De kaart die bij de reactie is aangeleverd (ter onderbouwing van het voorstel tot aanpassing) is de situatie	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	 de Middenplaat (R) en de oplossing tot midden jaren 60 (L) De aanpassing zal dan plaatsvinden vanaf het voetveer. **Opm.6**	van na de aanleg van de kribben (rond 1850). Ten noorden van het eiland zijn in de instroom van de rechter riviertak een vijftal kribben gelegd, waarvan de meest zuidelijke het eiland verbindt met het vasteland. Ten tijde van de kaart is de ruimte tussen de kribben al opgeslibd. In de rest van de oude rivierarm zijn geen kribben gelegd, mogelijk omdat dit als invaart werd gebruikt. Deze situatie met een nog deels open geul is niet kenmerkend voor deze plek en is pas ontstaan toen de rest van de geul was afgedamd. Er is daarom gekozen voor een langere geul die aansluit bij de ontstaansgeschiedenis van deze plek.	

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
Opm. 7	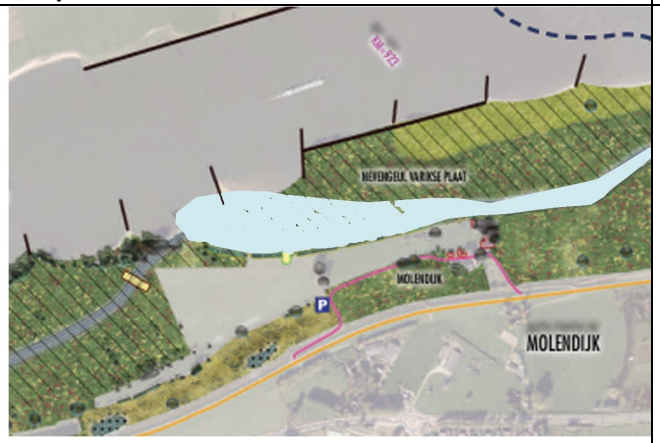 De stichting geeft aan dat de gewenste habitat voor de leeuwerik en kwartelkoning alleen succesvol tot vestiging leidt als de voorwaarden daarvoor in de inrichtende zin voldoende zijn. Met andere woorden: een frequente betreding van het gebied is niet wenselijk. Vandaar dat ze adviseert de brug benedenstrooms uit het plan te halen omdat in haar visie daar de geul breder zou moeten zijn **Opm.7**	Zoals in hoofdstuk 2 is toegelicht, wordt binnen het gebied uitsluitend extensief recreatief medegebruik toegestaan voor zover dit niet belemmerend is voor de natuurontwikkeling binnen het gebied. De huidige doorgaande verbinding langs de Waal wordt in stand houden gehouden en de bereikbaarheid van de Waal verslechtert niet substantieel. Ervaringen in andere natuurontwikkelingsgebieden laten zien dat met name veldleeuweriken zich vestigen in dergelijke gebieden, omdat er voldoende wat ruigere delen zijn waar ze ongestoord kunnen broeden. De kwartelkoning is een soort die niet jaarlijks in het rivierengebied broedt, maar meer incidenteel in de vorm van kleinere of soms grote invasies. De soort broedt dan ook in vergelijkbare terreinen waar bezoekers komen. Een bredere geul is hier niet mogelijk omdat de krib met de oever verbonden moet blijven (in verband met rivierkundige vereisten in het kader van de Waterwet).	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
Opm. 8	De tweede nevengeul is bedacht in het gebied van de oude strang. In optiek vande stichting zou de herkenbaarheid van deze oude rivierloop geaccentueerd dienen te worden door de huidige breedte niet te versmallen- integendeel verbreden!-, de oude langgerekte vorm te herstellen met een brede uitmonding en de aantakking aan de rivier goed te plaatsen. Dit in de wetenschap dat ter plaatse de rivier een enorme hoeveelheid zand neerlegt vanwege de ligging van het gebied. **Opm.8**	Verbreding van de geul leidt tot andere stroomsnelheden. En dus andere ecologische kwaliteiten. Zie ook reactie op opmerking 7. Ad 8a. Zoals de historische kaart laat zien, heeft de geul ook altijd ongeveer deze breedte gehad en daarom wordt vastgehouden aan de huidige contour. Van belang hierbij is ook de ligging van	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

	 Beeld van de strang 19e eeuw Opvallend is dat de Strang zoals deze er nu ligt, een mooie brede en forse aanblik biedt in het landschap, aangevuld met de steeds in beeld variërende poldertjes. Op de afbeelding de situatie bij een normale waterstand. Uit ervaring blijkt het een prachtige paaiplaats waar overigens wel knelpunten ontstaan bij indroging. Het ontgaat de stichting waarom deze volle breedte niet behouden blijft. **Opm.8a** 	de beschermingszone van de winterdijk geweest. Vergravingen in deze zone dienen voorkomen te worden. Zoals eerder aangegeven, is een afweging gemaakt tussen landschappelijke, rivierkundige en ecologische doelen en heeft dat tot voorliggend ontwerp geleid.	

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
Opm. 9	De stichting wijst op de structuur van poldertjes, laagtes, watergangen in de zone evenwijdig aan de dijk. Structuren die ontstaan zijn na het maken van de Afsluitdijk in de 19e eeuw bieden een zeer bijzondere aanblik van rabatten, laagtes, sluisje etc. Het gebied staat grofweg ingetekend als bezinkingsvlaktes. Graag zag de stichting de invulling van dit gebied inclusief beheers- en inrichtingsmaatregelen nader uitgewerkt. Een betere kaart, met voorgestelde waterhoogtes, uitgewerkte en gerestaureerde structuren die leidend zijn in toekomstig beheer alsmede de vrijwaring van ongewenste interventies in het peilbeheer van het waterschap maakt het mogelijk een juist beeld van de toekomstige situatie te geven. Opm.9 Vragen of jaarrond begrazing de fijnmazige structuren niet zullen laten verworden zijn voor ons actueel.	Alle beschikbare kaartbeelden zijn opgenomen bij het bestemmingsplan danwel de bijbehorende stukken. Jaarrondbegrazing wordt niet voorzien. Om het gewenste type grasland tot ontwikkeling te laten komen, is gekozen voor patroonbeheer, bestaande uit maaien/hooien met nabeweiding. Jaarrond begrazing leidt onvoldoende tot het bereiken van de gewenste type graslanden. De fijnmazige landschappelijke structuur die kenmerkend is voor de ontstaanswijze van het gebied (laagten, heggen, etc.) blijft zoveel mogelijk in tact. De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Het beheer en onderhoud is met de Beheer- en onderhoudsstrategie afdoende geborgd.	De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	   rabatten- en polderstructuur		
Opm. 10	De stichting geeft aan dat het plan in haar ogen tekort schiet qua uitvoering. Men mist zoals gezegd de visie op een gecoördineerde handhaving, informatie en begeleiding (zie opm. 2) . Het zou goed zijn om specifieke behoeftes te benoemen - hoe futiel in sommige ogen dan ook- om zicht te krijgen op de maatregelen. Behoeftes zijn: uitwaaien, wandelen, sporten, fietsen zingen, pootje baden zonnen, vissen, paardrijden, hond uitlaten, hangen. De stichting stelt voor op een redelijke manier deze behoeftes te bekijken en bepaalde uitren zones voor honden te verschaffen waar dat op andere plaatsen dan nadrukkelijk verboden is. **Opm.10**	Honden zijn welkom, mits aangelijnd. Bij de toegangen van het gebied staan de gedragsregels vermeld. Recreatie mag niet verstorend werken op evt. broedende vogels. De genoemde behoeftes zijn niet allen te verenigen met het feit dat hier een natuurgebied wordt gerealiseerd. Zo is fietsen en paardrijden niet toegestaan. Extensieve recreatie (struinen), zoals nu ook gebeurt, blijft mogelijk. Onder voorwaarde dat deze niet verstorend werken voor de natuurdoelen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
		Er komen geen wandelpaden. Het gebied is toegankelijk voor vrij struinen. Het plangebied wordt een natuurgebied, waar enkel extensieve recreatie (struinen/natuurbeleving) mogelijk is. Een uitren zone voor honden verdraagt zich niet met de natuurdoelen en beweiding door vee. Honden zijn (aangelijnd) toegestaan.	
Opm. 11 en 12	Parkeren; zoals gezegd in de eerdere punten schrijft de omgevingsverordening voor eerst alternatieven te zoeken: die zijn er! Er is een parkeerplaats naast de N322 reeds aanwezig tussen de Heggeldijk en st Andries, (HM 38.7), aan de dijkzijde destijds speciaal voor bezoekers ingericht. … en om in de smalle strook bij het Moleneind nu nog een parkeerterrein te situeren gaat in tegen de geest van het GNN en de Omgevingsverordening. Aan de binnenzijde van de dijk is ruimte genoeg om een P te realiseren. **Opm.11** Verkeersveiligheid: de toegenomen aantallen bezoekers maken het noodzakelijk ook oog te hebben voor de veiligheid . Er is veel verkeer op dijk. Wandelaars fietsers komen regelmatig in gevaar door de auto's die de dijk oversteken, op de smalle wegen door het gebied leveren colonnes motoren een enorme overlast. Maatregelen gewenst! **Opm.12**	Opm. 11. Om de bereikbaarheid van de verschillende gebieden te ondersteunen, zijn op een 2 tal plekken kleine (max. 10 stuks) parkeervoorzieningen opgenomen. De parkeerplaatsen worden natuurlijk ingericht (grasbetonverharding). Momenteel wordt op zomerse dagen op de graslanden in het gebied geparkeerd. Dit is straks door de afrastering niet meer mogelijk. Bestaande parkeerplaatsen blijven uiteraard gehandhaafd evenals het gemeentelijke verkeersbeleid ten aanzien van parkeren. Binnendijks parkeren sluit niet aan bij de wens van de gemeente om het parkeren zo dicht mogelijk bij de toegangen tot het wandelgebied te brengen. Ook hanteert de gemeente het uitgangspunt om de parkeerbehoefte van een plan zoveel mogelijk onder te brengen in het gebied van het betreffende plan zelf. Daarnaast zullen bij het binnendijks parkeren de auto's direct in het zicht staan langs de Van Heemstraweg hetgeen de gemeente ook minder wenselijk acht. Indien later op enig moment blijkt dat er toch (ook) behoefte is om de binnendijkse gebieden aan te wenden voor	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
		parkeren, kan dat eventueel later altijd alsnog. Het eventueel later toevoegen van parkeerplaatsen buitendijks zal lastiger zijn. In dat kader wordt vooralsnog alleen gekozen voor buitendijks parkeren. Opm. 12. De winterdijk (en de weg daarop) maakt geen deel uit van de scope van dit project. De gemeente is van mening dat de situatie aan de Molendijk geen aanleiding geeft om hiervoor andere of aanvullende maatregelen te nemen (dan in de rest van het buitengebied wordt gedaan). De verkeerssituatie wordt hier niet als gevaarlijk gezien. De Molendijk is en blijft een openbare weg.	
Opm. 6	In de visie van de stichting moeten de gebieden waar de instandhoudingsdoelen van grondbroeders etc. in een glanshaverhooilandsituatie (12.03 snl) of een schraal graslandbiotoop (11.01) ingetekend staan minder verstoringsgevoelig aangelegd worden met minder bruggen over de watergangen (Bij geul 2 twee overgangen bij geul 1 “Middenplaat-variant” een overgang bij het voetveer. Zie Opm.6	Zie eerdere reactie bij opmerking 4 over de uitgevoerde integrale afweging van alle belangen. Bruggen zijn nodig om het gebied toegankelijk te houden voor struinen en voor beheer en onderhoud. Bereikbaarheid van de Waal wordt belangrijk gevonden. Daarom zijn in Heerewaarden per geul meerdere oversteekpunten aanwezig zodat voldoende struinmogelijkheden bestaan.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
Opm. 12	De stichting stelt dat de praktijk van alledag laat zien dat de vrijheid van mensen om te handelen zoals ze willen wel eens tot situaties leidt die strijdig zijn met de kerndoelen in dit soort kwetsbare gebieden. De inrichting van het gebied en de handhaving van de doelen dienen nader en beter omschreven te worden. Waar we nu zien dat er, met alle	Zie reactie op opm. 1: Het terrein wordt ingericht en beheerd als natuurgebied waar rust en ruimte voorop staat. Bij de ingangen worden gedragsregels aangegeven. Gemotoriseerd verkeer (behoudens beheervoertuigen) is niet toegestaan. Om dit tegen te gaan wordt het	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	respect voor de lol, de gebieden betreden worden met gemotoriseerd verkeer, geluidsinstallaties …… Opm.12	hele gebied uitgerasterd en voorzien van toegangspoorten. Indien overlast wordt ervaren, wordt verzocht dit te melden bij de terreinbeheerder (zie reactie op opmerking 1), waarna handhavend kan worden opgetreden.	
Opm. 13+14	De stichting stelt dat de uitvoering in de praktijk vaak wordt aanbesteed bij aannemers die kunnen scoren op duurzaamheid. Het komt helaas ook voor dat binnen bijvoorbeeld een EMVI aanbesteding de aannemer zijn eigen weg kiest en niet handelt in de geest van het ontwerp. Dit levert wel problemen op Opm.13. Graag zag de stichting een duurzaamheids-paragraaf toegevoegd. Opm.14	Opm. 13. Opmerking maakt geen onderdeel uit van de scope van dit bestemmingsplan. Opm. 14 Op verzoek wordt een paragraaf duurzaamheid aan de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd	Ja. In de toelichting van het bestemmingsplan wordt een paragraaf duurzaamheid opgenomen.
Opm. 15	De stichting merkt op dat jaarrondbegrazing niet overal wenselijk is. Op de natuurdoeltypes 12.03 en 11.01 (snl) zou een hooilandbeheer moeten prevaleren met op de gebieden waar de kwartelkoning en rivierrombout zich thuis voelen een aangepast beheer. Op andere plaatsen zou goed gekeken moeten worden of met jaarrondbegrazing de waarden van het gebied op de juiste wijze beschermd worden, denkend aan de polder/rabattenstructuur in de zone 50-80m vanaf de dijk. De stichting ziet in de nabije omgeving dat landerijen (in het Over de Maas project bij Alphen)) intensief beweid worden met Galloway-runderen. Door het intensieve beheer van de pachter resulteert qua vegetatie een schamele rest brandnetels, distels, boerenwormkruid en ridderzuring. Ook in de “Sahara”, zeer nabij, worden bij een inventarisatie niet de soorten aangetroffen zoals geprognosticeerd in de inrichtingsplannen. Wij adviseren een combinatie voor van hooilandbeheer met begrazing. Het liefst met MRIJ- vee. Dit is een Hollands ras dat goed aangepast is aan de	Opm.15 en 15a. Jaarrondbegrazing is nu niet voorzien. Er is sprake van maaibeheer met nabeweiding of van beweiding. De exacte wijze van terreinbeheer worden vastgelegd en afgestemd met/door de terreinbeherende instanties die bekend zijn met lokaal natuurbeheer.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	omstandigheden in de uiterwaarden door de eeuwenlange genetische selectie in de boerenbedrijven. Er zijn mooie voorbeelden in den lande waar beheer- en onderhoud bij 1 verantwoordelijke agrariër wordt belegd. Opm.15 De stichting geeft aan niet te willen vloeken in de kerk maar het dogma van jaarrondbegrazing is voor haar niet heilig. Als zachthoutooibos het doel is, of brandnetel/ridderzuring teelt dan zou ze daar in mee gaan. Opm.15a		
Opm. 16	Vragen rijzen bij de vraag hoe wilgenopschot waar die niet gewenst is wordt tegengegaan. Op de oude kaarten zien we ooibossen en bosschages, maar de openheid en de doorzichten worden zeer gewaardeerd . Vandaar dat een stelselmatige aanpak van jong wilgenopschot in de eerste jaren na oplevering essentieel is voor het welslagen van de plannen. Opm.16	Dit is bekend en vraagt extra beheerinspanning. De aannemer is verantwoordelijk voor beheer tot en met oplevering en moet voorkomen dat ongewenste vegetatie ontstaat. De terreinbeheerder (Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat) zet dit beheer de eerste jaren na oplevering voort. Dit wordt, als de vegetatie stabiel is, omgezet naar een meer extensiever beheer. De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Het beheer en onderhoud is met de Beheer- en onderhoudsstrategie afdoende geborgd.	De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.
Opm. 17	Tot zeer recent werden waarden beheerd onzer het toeziend oog van de waardman. Niet altijd de meest geliefde persoon omdat deze toezicht hield op de manier waarop in tijden van grote schaarste de inwoners het tekort aan eiwitten, materialen en brandhout aanvulden. Deze tijd kent andere schaarstes. In dit project stelt de stichting voor vanaf het begin een waardmansfunctie te creëren, een persoon, of een groep personen stemt beheer, maatregelen en toezicht af en voert dit uit daartoe gemandateerd door de	De gemeente heeft deze opmerking doorgeven aan de terreinbeherende instanties (RWS- SBB). Deze zijn ook betrokken bij de genoemde pilot. De terreinbeherende instanties hebben toegezegd bij de toegangen tot het gebied borden te plaatsen met regels voor het betreden van het gebied en waar klachten kunnen worden gemeld. Zie ook opmerking 1 voor centrale aanspreekpunt.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	verschillende organisaties (RWS, SBB, Gemeenten, Provincie). Een pilot in Hurwenen, maar ook oplossingen elders in het rivierengebied (IJssel) leveren positieve feedback op! Opm.17		
Opm. 18	In de diverse nevengeulen die de laatste jaren zij gerealiseerd hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die leergeld opleveren. De nog jonge nevengeul in Hurwenen levert bruikbare inzichten. De natuur vaart er wel bij en de doelen van de Kaderrichtlijn Water worden gerealiseerd! De stichting ziet echter ook dat daar ondanks een pompeus, zwaar over-gedimensioneerd, inlaatwerk, dat erg veel geld koste en niet passend is in het landschap, ook ontwerpmissers gemaakt lijken te zijn. Waar de inlaat iets bovenstrooms van een krib werd gelegd zien we de werking van de wet van Bernoulli waardoor het water anders dan bedacht zijn weg vanaf het hoogst opgestuwde punt zal zoeken. Ook stelt de stichting vast dat de zanddepositie erg groot is (zandhonger). In zijn algemeenheid adviseert ze de nevengeul in aanvang breed genoeg te maken om op het punt waar remming in stroomsnelheid plaatsvindt juist diepte te scheppen. Dit zal mirakels goed werken bij de eerdergenoemde voorstellen voor geul 1 en 2 . Zowel de strang als de nieuwe geul bij de Middenplaat zal bij voldoende diepte op termijn een prachtige slikkige rivieroever laten zien. In geul 1 aan de kop zou de stichting graag betere en meer uitgewerkte alternatieven zien. Opm.18	Inlaatwerken zijn op hoofdlijnen ingetekend. Nadere detaillering en dimensionering vindt in een volgende planfase plaats. Het werk wordt als geïntegreerd contract in de markt gezet (Uav-gc) waarbij de te selecteren aannemer de kunstwerken verder detailleert. In het rivierkundig onderzoek, dat ook in het MER en de toelichting van het bestemmingsplan is verwerkt, is een inschatting gemaakt van de verwachte stroomsnelheden en aanzanding. Deze zijn gebruikt voor de voorlopige dimensionering van de geulen en in laatwerken Kennis van bestaande situaties, zoals bv bij Hurwenen, wordt door initiatiefnemers meegenomen in de afwegingen voor de constructies in dit project.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.
Opm. 19	In het BP wordt gewag gemaakt van “extensieve” landbouw. Kunt u dit nader omschrijven naar werkwijze, doelstelling en waar zich dat onderscheidt van de momenteel reguliere bedrijfsvoering? Opm.19	De term ‘extensieve landbouw’ komt niet terug in het bestemmingsplan. De gemeente veronderstelt dat gedoeld wordt op de termen	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
		'extensivering van agrarische percelen' en 'extensief begrazingsbeheer'. Elke primaire agrarische functie binnen het plangebied komt te vervallen. Het beheer in de uiterwaarden is primair gericht op het maximaliseren van de ecologische dynamiek en biologische diversiteit. Voor het te ontwikkelen open rivierlandschap is extensieve begrazing met een gestuurde dichtheid aan grote grazers een onmisbare conditionerende factor, waarmee overheersing door concurrentiekrachtige ruigtekruiden wordt voorkomen en een kleinschalige structuurvariatie binnen de vegetatie wordt gerealiseerd die ruimte biedt aan allerlei diergroepen en plantensoorten. Dit is ook opgenomen in de beheer- en onderhoudsstrategie die bijgevoegd wordt bij de toelichting van het bestemmingsplan. Bemesting zal niet meer plaatsvinden binnen het plangebied. Vanuit het project UWDH wordt geen invulling gegeven aan het gebruik van percelen buiten plangebied. Buiten het plangebied blijven wijzigt het agrarisch gebruik niet.	
Provincie Gelderland, gedateerd 12 oktober 2021, ingekomen 15 oktober 2021	Vanuit de provincie Gelderland is aangegeven dat hun belangen goed meegewogen zijn in het plan. Het plan draagt sterk bij aan de door de provincie beoogde natuurversterking en hoogwaterveiligheid.	-	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
(algemeen directeur provincie Gelderland)	Voor wat betreft de natuurversterking bevat het plan maatregelen ter versterking van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en maatregelen waarmee uitvoering wordt gegeven aan het Beheerplan N2000 Rijntakken voor de drie deelgebieden: Wamelse uiterwaard, Dreumelse uiterwaard en Heerewaardense uiterwaard. Het betreft in belangrijke mate maatregelen voor het verbeteren van het leefgebied van de kamsalamander, de realisatie van zachthout- en hardhoutboskernen en de realisatie van vochtige graslanden.		
Waterschap Rivierenland, gedateerd en ingekomen 19 oktober 2021 (ambtelijk)	Het waterschap Rivierenland maakt de volgende opmerkingen: **Ten aanzien van de verbeelding:** Op de verbeelding ontbreken de A-watergangen zoals deze in de legger zijn weergegeven. Voor zover zij gelegen zijn in het plangebied moeten deze als zodanig worden bestemd. 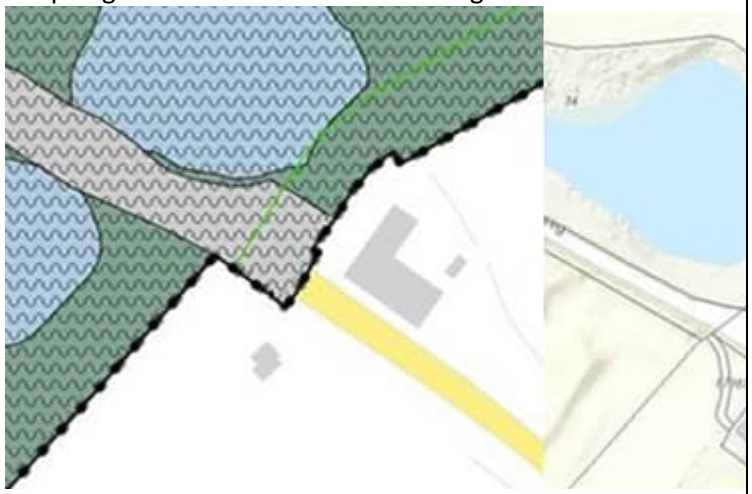	De A-watergangen worden conform de legger opgenomen op de verbeelding.	De inspraakreactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	De zomerkaden binnen het plangebied hebben een functie aanduiding gekregen i.p.v. een dubbelbestemming. Bij een zomerkade (die vergelijkbaar is met een primaire waterkering) is een dubbelbestemming op zijn plek zoals ook bij de primaire waterkering. Ook hier is sprake van een kernzone en een beschermingszone (vrijwaringszone) 	Dit wordt aangepast op de verbeelding.	Ja De inspraakreactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan
	Waterbergingsgebied (Heerwaarden). Onduidelijk is of de beoogde locatie van het waterbergingsgebied (6000m3) ook binnen het daar geldende bestemmingplan past. Indien dit het geval is graag opnemen in de toelichting anders dient in dit bestemmingsplan de wijziging/aanpassing hiervan te worden meegenomen.	Het perceel waarop waterberging plaatsvindt, wordt toegevoegd aan het ontwerp bestemmingsplan.	De reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding, toelichting en regels van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing Bestemmingsplan
	Ten aanzien van de toelichting paragraaf water (paragraaf 4.3 pagina 65): Hier wordt ingegaan op een aantal aspecten zoals de eis “grondwaterneutraal”. Duidelijk wordt dat dit uitgangspunt niet gehaald gaat worden maar dat de effecten binnen de bandbreedte blijven zoals het waterschap die hanteert. Maar ook dat de gemeenten daar een strakkere eis hanteert. Hebben de bevoegde gezagen ingestemd met de eindresultaten van de diverse onderzoeken? Vervolgens wordt aangegeven dat er toch effecten zijn (binnen de bandbreedte van WSRL) en de effecten worden gecompenseerd door de aanleg van waterberging binnendijks. - Het wordt niet duidelijk of de gemeente hiermee heeft ingestemd. - Van de aangegeven locatie van de waterbergingsgebied (Heerwaarden) is onduidelijk of deze gerealiseerd kan worden qua grondpositie of qua bestemmingsplan of dat dit is meegenomen in het bestemmingsplan van de gemeente Maasdriel. - Moet niet worden aangegeven dat hiervoor ook het bestaande watersysteem lokaal moet worden aangepast. - Er is ons inziens ook een inspanningsverplichting om de xxxxm3 waterberging te realiseren, wenselijk om aan te geven dat dat haalbaar is (zie ook opmerking bij de verbeelding).	Vanuit de gemeente is geëist dat er ook voor eventuele situaties van langdurig zeer hoogwater een voorziening moet zijn die het dan eventuele optredende kwelwater opvangt. Deze is gevonden. Binnendijks wordt hiervoor een voorziening gemaakt. Deze oplossing wordt toegevoegd aan het bestemmingsplan	De reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding, toelichting en regels van het bestemmingsplan.

4. Inspraakreacties

Reacties

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
Inspreker 1 1.1	**Hoofdstuk Grondwater** Door het maken van de nevengeulen, poelen en laagtes in de uiterwaarden wordt de kleilaag die aan de oppervlakte ligt doorsneden. De angst die wij hebben vernomen, bestaat eruit dat hiermee een al heel lang bestaande situatie wordt verstoord, die verstoring zal ondanks het terugbrengen van een "nieuwe kleilaag" in de bodem van de nevengeul en de laagtes zeker gevolgen hebben. Gevolgen hiervan zullen zeker zijn dat bij hoge waterstanden van zowel Maas als ook de Waal (denk aan 1993 en 1995) van "Piping" oftewel kwelwater, dit vanwege de hoogte van de waterkolom buitendijks versus binnendijks met alle mogelijke gevolgen van dien voor de inwoners en ondernemers en hun eigendommen in Heerewaarden. In de stukken lezen wij: Ook treffen we binnendijks maatregelen om water bij zeer hoge rivierwaterstanden op te vangen. In feite geeft men hiermee zelf mee aan/toe dat er een latente mogelijkheid van het door ons eerder gememoreerde situatie zich zeker zal kunnen voordoen, wij twijfelen hierbij ernstig aan de gekozen oplossing van Bato's Erf.	Er is zorgvuldig onderzoek gedaan naar eventuele ‘kwel’ (meer water in binnendijks gebied bij hoogwaterstanden) en ‘wegzijging’ (verdroging van het binnendijkse gebied door laagwaterstanden). De ingrepen worden zo gedaan dat de kans op kwel en wegzijging tot een minimum wordt beperkt. In het binnendijkse gebied in Heerewaarden blijkt enige extra kwel op te kunnen treden bij hoogwaters, als er geen maatregelen zouden worden getroffen. Om het eventuele extra water binnendijks op te vangen wordt een extra voorziening voor tijdelijke wateropvang ingericht. Hiermee wordt voldaan aan de eisen van het waterschap.	De reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding, toelichting en regels van het bestemmingsplan.
Inspreker 2 2.1	Inspreker laat allereerst graag weten dat ze het een goede zaak vinden dat er een plan ligt om de natuur in dit gebied verder te ontwikkelen: zij zien het belang van het verrijken van de natuur in Nederland. En dat steunen ze. Als bewoners hebben de insprekers echter ook vraagtekens bij het plan dat er ligt. Die vraagtekens hebben betrekking op het type natuur dat hiermee ontwikkeld	Voor de nadere beantwoording wordt verwezen naar de eerdere vooroverlegreactie van de Stichting Dorp en Landschap. Het plan zet niet in op toename van de recreatie. Natuurgebieden zijn toegankelijk	De reactie leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
	wordt en op het beheer ervan. Alsook op de extra recreatiedruk dat het ontwerp ons inziens faciliteert, en op de handhaving; als bewoners staan wij niet achter een toenemende recreatiedruk, omdat dat niet in lijn is met de natuurontwikkelingsdoelen en risico op meer drukte en overlast in de directe woonomgeving van de bewoners reëel is. Voor een deel zullen die vraagtekens voortkomen uit het ontbreken van details in uw publicatie, waardoor insprekers het plan onvoldoende kunnen beoordelen. Bij het aftasten van onze vraagtekens, zijn wij in contact gekomen met de Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard. Deze stichting heeft u reeds voorzien van hun visie op, opmerkingen bij en alternatieven binnen het plan. Wij kunnen ons als bewoners vinden in hun reactie en citeren hieronder daarom hun brief. We zullen de geciteerde brief afsluiten met een gezamenlijke toevoeging.	voor extensief recreatief gebruik en de huidige doorgaande verbinding langs de Waal mag ook niet doorbroken worden. Het gaat daarom om eenvoudige recreatieve voorzieningen (overstapjes, poorten e.d.) en er worden bv geen paden aangelegd. De situatie t.a.v. rasters en toegangen bij de woningen grenzend aan de nevengeul langs de Varikse plaat wordt in overleg met waterschap en SBB nog verder uitgewerkt. Uitgangspunt is dat gronden van de initiatiefnemer in principe openbaar toegankelijk zijn.	
2.2	Inspreker ondersteunt de inhoud uit de brief van Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard en in het bijzonder het meer 'eiland maken' van de Varikse Plaat. Daarbij wil zij het volgende extra benadrukken: Zowel voor de rust ten behoeve de natuur (waaronder de Koningskwartel), als de rust en privacy van de bewoners die direct aan de nevengeul wonen (zijnde de Molendijkers), pleiten insprekers ervoor om extensieve recreatie alleen toe te staan langs de oever van de Waal. En om dus de vlakte van de Varikse Plaat tussen de inlaat vanuit de Waal en de veerpont en de oever van de nevengeul aldaar, te onthouden van recreatie. Concreet is de wens: recreanten kunnen wandelen langs de Waal, maar worden in het ontwerp ontmoedigd om te wandelen op de vlakte van de Varikse Plaat en de oever van de nevengeul. Onderstaande schets maakt e.e.a. duidelijk:	Er worden geen wandelpaden / wandelroutes aangebracht. Er wordt geen zonering aangebracht waar mensen wel of niet kunnen wandelen. Bruggen en overstapplaatsen geven richting waar wandelaars het gebied in/uit kunnen. In het plan staat natuur voorop, waar extensief recreatief medegebruik (struinen) mogelijk is, mits dit de natuur niet in de weg staat. Toegang tot en bereikbaarheid van de Waal is een belangrijk onderdeel bij de keuzes voor de bruggen. In het gebied wordt geen onderscheid gemaakt voor wat betreft de openbare toegankelijkheid. Initiatiefnemers en de gemeente willen geen gebieden uitsluiten van toegang. In	De reactie leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
	 Rode lijn = wandelmogelijkheid *Blauwe arcering = rustige vlakte, dus geen wandelgebied*	de situatie rond het terrein van de inspreker is geen zodanige verbijzondering gezien om hier een uitzondering op te maken. De huidige situatie t.a.v. betreding wordt niet gewijzigd met dit plan.	
Inspreker 3 3.1	Insprekers steunen de visie, opmerkingen en alternatieven van Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard, maar hebben twijfels bij het idee van de stichting om de inlaat bij de Varikse Plaat te verbreden om het opnieuw 'meer eiland' te maken. Wandelaars kunnen dan niet meer de route langs de Waal voortzetten en de natuur aldaar wordt dan dubbel belast met wandelaars die heen én weer gaan.	De gemeente deelt de mening van de inspreker op dit punt. Om te voorkomen dat de route langs de Waal niet kan worden voorgezet, is in het ontwerp gekozen om twee bruggen te realiseren: één aan het uiteinde van de Varikse nevengeul en één aan het begin van de Heerewaardense nevengeul.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
3.2	Het belangrijkste **zorgpunt** van de insprekers is een toename van recreanten op plekken waar nu geen recreatie is. Vanwege afrastering is er in de huidige situatie géén recreatie langs de strang en het aangrenzende weiland, en ook géén recreatie in de weilanden die aan de zij- en voorkant aan hun perceel grenzen. Binnen het huidige plan lijkt alle afrastering te verdwijnen en deze weilanden open gezet te worden als wandelgebied, waardoor het perceel ineens aan drie zijden omsloten wordt door wandelgebied. Wandelaars krijgen hierdoor de mogelijkheid om direct langs de grenzen van het perceel en de oever van de nevengeul te lopen, hetgeen voelt als onnodige aantasting van de privacy. Onnodig, omdat er voldoende ruimte is op dit terrein, om zowel bewoners als wandelaars naar ieders tevredenheid volledig te kunnen voorzien in respectievelijk hun privacybehoefte en hun wandelbehoefte. Daarnaast geloven de insprekers dat er binnen het ontwerp een nieuw, kleiner wandelrondje kan ontstaan (‘Rondje Varikse Plaat’: vanaf de nieuwe brug aan het einde van de Molendijk, langs de Waal heen, en vervolgens langs de nieuwe nevengeul weer terug) wat een nieuwe recreatiestroom creëert direct achter het perceel. Door de ligging van de nieuwe brug en het pontje is dit rondje extra bereikbaar/aanlokkelijk. Insprekers noemen als **oplossing** om een ruime buffer te creëren rondom de particuliere percelen die niet uitnodigend is voor recreanten om te betreden. En leidt/houdt tegelijkertijd recreanten aan de hand van o.a. natuurpaden weg van deze buffer. Hiermee wordt ook een klein éxtra aantrekkelijk natuurstukje verkregen omdat het door niemand verstoord wordt.	De ervaring uit andere projecten is dat dergelijke opengestelde natuurontwikkelingsgebieden niet overlopen worden en er altijd grote delen rustig blijven. Mensen zoeken vooral de oevers van de waal op om langs te wandelen. Er is geen reden te veronderstellen dat het bezoek van dit gebied anders zal zijn dan dat van andere gebieden, en ook andere gebieden zullen naar verwachting niet drukbelopen worden. Uitgangspunt is dat gronden van de initiatiefnemer in principe openbaar toegankelijk zijn.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
	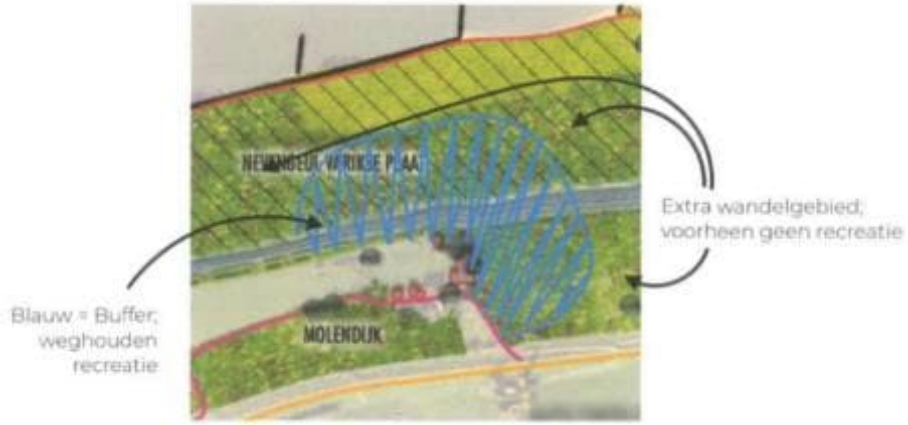 Als tweede **oplossing** verzoeken insprekers om recreanten aan de hand van het ontwerp te stimuleren om vooral te wandelen in het gebied van de Heerewaardense Geul (geen bebouwing en vanuit het dorp net zo bereikbaar). Je kan wandelaars stimuleren om van de Molendijk juist de kant van deze Heerewaardense Geul op te gaan, door de brug aan het eind van de Molendijk wat verder weg en minder opvallend te plaatsen naar de instroom toe, zodat die brug minder direct aan het einde van de Molendijk ligt en de brug van Heerewaardense Geul meer in het eerste vizier komt. Daarnaast kan de stroom naar de Heerewaardense Geul gestimuleerd worden door bijvoorbeeld natuurpaden, uitnodigende welkomstborden en het toekennen van hondenuitlaatgebied etc.		
3.3	Een tweede **zorgpunt** van insprekers is het risico van overlast door parkeerplaatsen in de uiterwaarden. Insprekers hebben begrepen dat er op deze plek maar liefst 10 parkeerplekken staan ingepland en verderop richting De Kop 2 a 3 en bij de toekomstige Heerewaardense Geul ook 2 a 3. Dus bij de Molendijk minstens 3x zoveel binnen dit totale wandelgebied. Voor zo'n klein, smal, idyllisch, karaktervol straatje, als de	Het plan heeft geen verkeersaantrekkende werking. Gemeentelijk verkeersbeleid blijft van toepassing. Het voorliggende plan brengt daar geen wijzigingen in aan. Deze locatie (waar max. 10 parkeerplaatsen zijn gepland) wordt nu ook	De reactie leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
	Molendijk is dat buiten proportioneel veel en zullen auto's 'om elkaar heen moeten schuifelen', door bermen heen, om langs elkaar de Molendijk in of uit te kunnen. Er zullen niet alleen die 10 auto's door het straatje heen gaan, maar ook alle auto's die proberen er een plekje te krijgen, maar door moeten rijden omdat het vol staat. De kleine Molendijk zal meer auto's te verstouwen krijgen, die niet langs elkaar heen kunnen door dit smalle straatje. Daarnaast is het aanbrengen van parkeerterrein en dus het 'binnenhalen' van auto's in natuurgebied niet te verenigen met de geest van een natuurgebied. Vooral omdat er alternatieven zijn binnendijks. In de brief van de Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard wordt dit al aangekaart. Zoals ook de toename van gevaarlijke situaties die een parkeerterrein binnendijks oplevert: bij het oversteken van de dijk is zeer slecht zicht op het fiets-/brommerverkeer dat óp de dijk het kruispunt passeert. Een toename van auto's die de dijk oversteken, in combinatie ook met het toegenomen aantal elektrische fietsers dat het kruispunt in extra tempo passeert, levert direct meer gevaarlijke situaties op. Daarnaast hebben insprekers als bewoners in de buurt van het geplande parkeerterrein al zeer veel last ondervonden van hangjongeren, die met muziekinstallaties vanuit hun auto's veel geluidsoverlast veroorzaken. Dat wordt met het aanbrengen van officiële parkeerplaatsen alleen maar gefaciliteerd. Bovendien faciliteert het - vooral in de donkere uurtjes - criminele (uitwisselings)praktijken in de buurt van onze woningen (of misschien zelfs met onze woningen -die vanaf die plek gemonitord kunnen worden -als doelwit voor diefstal). Die ervaringen zijn er al van vroegere parkeerterreinen in de uiterwaarden. Ook wildkamperen wordt gefaciliteerd door een parkeerterrein. Dit alles levert risico's op, die ons als bewoners een onveilig gevoel in onze eigen straat geven; vooral als er in de donkere uren auto's blijven staan. En de ervaring leert dat er te weinig handhavingscapaciteit is om deze problemen effectief aan te pakken als die zich inderdaad voordoen.	al gebruikt om te parkeren (op het gras). De parkeerplaats geeft toegang tot 2 gebieden: de Varikse Plaat en de Heerwaardense "eiland". Vanuit verkeerstechnische redenen is er voor de gemeente geen aanleiding om hier andere (meer specifieke) regelingen door te voeren dan op andere soortgelijke wegen in het buitengebied. Het is een openbare weg waar regulier verkeer is toegestaan en er zijn geen omstandigheden gezien dat te veranderen. Ook nu worden er geen wijzigingen voorzien die dat anders maken. De gemeente heeft niet de indruk dat de situatie hier veel anders is dan elders in de gemeente en merkt op dat "overlast" een moeilijk meetbaar begrip is. Indien later eventueel toch mocht blijken dat de parkeerplaatsen een onevenredig zwaar probleem zouden geven en er geen andere oplossing voorhanden is, kunnen deze later alsnog aan het gebruik worden onttrokken	

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
	Kortom: parkeerplaatsen aanbrengen in de uiterwaarden lokt verkeerde parkeerders uit. Mensen die goed ter been zijn en echt willen komen wandelen uit waardering voor de natuur - de extensieve recreanten waar het plan op doelt - zullen met liefde en respect binnendijks parkeren. Voor mensen die de natuur in willen en niet goed ter been zijn, bieden we graag een paar uitzonderingsplekken; zie oplossing #2. **Oplossing #2:** **Gebruik maken van reeds aanwezige binnendijkse parkeerplaatsen** Zoals de Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard in hun brief al aangeeft, is er een parkeerplaats naast de N322 reeds aanwezig tussen de Heggeldijk en st Andries, (HM 38.7), aan de dijkzijde; destijds speciaal voor bezoekers ingericht. We kunnen begrijpen dat er - net zoals op de andere twee parkeerplekken bij De Kop en de Heerewaardense Geul - 2 à 3 parkeerplekken voor minder validen beschikbaar worden gesteld, zodat daarmee de natuur ook voor hen toegankelijk is.		
3.4	Insprekers hebben nog vele vragen, onder andere: - Wat voor een bruggen worden er concreet ingepland? - Hoe wordt voorkomen (preventief dus; handhaving is steevast onderbezet) dat er crossmotoren en quads het natuurgebied binnen dringen (een groot probleem nu)? Het grote parkeerterrein nodigt busjes met trailers voor crossmotoren uit om er te parkeren. - Hoe ziet het beheer er concreet uit; hoe wordt verruiging voorkomen? - Hoe en waar worden evt. wandelroutes aangebracht/aangegeven? - Hoe zit het met honden vs natuurgebied? Insprekers geven aan graag mee te denken over de verdere invulling van het ontwerp en hoe we daarbinnen afspraken met elkaar kunnen maken.	- Voor de bruggen wordt verwezen naar de presentatietekening. De vormgeving zal in een volgende planfase worden uitgewerkt. - Het terrein wordt afgerasterd en voorzien van toegangspoorten. - Het beheer zal plaatsvinden via begrazing door vee, maaien en waar nodig handmatig verwijderen van opgaande begroeiing. - Geen wandelpaden, enkel struinroutes, maar deze worden niet uitgemaaid. Honden dienen aangelijnd te zijn.	De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen

Nr	Tekst uit inspraak	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
		De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Het beheer en onderhoud is met de Beheer- en onderhoudsstrategie afdoende geborgd.	

5. Overige wijzigingen

Los van de wijzigingen als gevolg van de ingediende reacties is het plan op een aantal aanvullende onderdelen gewijzigd om het plan te optimaliseren. Het betreft de volgende wijzigingen:

1. Initiatiefnemers hebben gedurende het planvormingstraject enkele percelen minnelijk kunnen verwerven. Dit leidt niet tot een ander ontwerp van de nevengeulen of overstromingsvlaktes, maar deze aanpassingen worden wel meegenomen in het bestemmingsplan. Daarnaast is er een aantal percelen dat is komen te vervallen. De betreffende percelen zijn weergegeven op de kaart 'Ambtshalve wijziging percelen augustus 2022' die als bijlage bij deze nota is opgenomen. De wijzigingen zijn daar waar relevant verwerkt in de stukken behorende bij het bestemmingsplan. Tevens is naar aanleiding hiervan de 'toets op doelbereik' geactualiseerd.
2. De rapporten inzake archeologie (bureauonderzoek) zijn geactualiseerd en samengevoegd tot een totaal rapport. Het perceel ten behoeve van de waterberging is in dit bureauonderzoek aanvullend onderzocht en toegevoegd. Het rapport is opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan. Verder heeft voor archeologie een verkennend booronderzoek ter plaatse van de voorgenomen waterberging plaatsgevonden. Dit onderzoek is tevens als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.
3. Het perceel van de waterberging is tevens beschouwd in het kader van de natuurtoets. Hiervan is een separaat rapport opgesteld dat tevens is toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.
4. De Rivierkundige rapportage is aangevuld met de morfologische beoordeling. Dit rapport is opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.
5. De rapporten van het MER, geohydrologie en explosieven en de presentatietekening van het ontwerp DO2.1 zijn geactualiseerd en opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.
6. De natuurtoets is gesplitst in twee documenten, zijnde een natuurtoets en een voortoets inclusief passende beoordeling. Deze rapporten zijn opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan.

7. Onder de bijlage ‘bodem’ is een leeswijzer toegevoegd evenals de nog ontbrekende bijlagen van het waterbodemonderzoek en het landbodemonderzoek ter plaatse van de waterberging. Verder zijn de memo over erosiegevoeligheid van nevengeul Heerewaarden en de notitie over de nog niet onderzochte gebieden (witte vlekken) geactualiseerd. Deze maken onderdeel uit van de bijlagen bij de toelichting.
8. Een rapportage ‘Stekende insecten in Waaluiterwaarden’ en een rapportage inzake participatieverantwoording ontwerpfase zijn als bijlage bij de toelichting toegevoegd.
9. In de toelichting van het bestemmingsplan zijn enkele tekstuele verduidelijkingen doorgevoerd.

Bijlage 1: Kaart ’Wijziging percelen augustus 2022’

Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.
1	02-08-2022	-	[redacted]					
0	11-02-2022	-						

Herinrichting Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden

Onderdeel
Wijziging percelen augustus 2022

Opdrachtgever
Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer

Fase
-

Projectnummer
RWS165

Formaat
A0+9

Tekeningnummer
2022-0246

Schaal
1:5.000

Behorende bij doc. nr.
-

0 40 80 120 160 200 240 280 320 360 400m

Herten
Schoolstraat 8, 6049 BN Herten
Postbus 14, 6040 AA Roermond

's-Hertogenbosch
Hambakenwetering 5-J, 5231 DD 's-Hertogenbosch
Postbus 2309, 5202 CH 's-Hertogenbosch

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

Verklaring
- Schrappen
- Toevoegen bestemming natuur
- Aanduiding waterberging
- Topo